

KRIITILINE MÕTLEMINE (G2)

Koostaja(d)	Gerda Rentel
Eeltingimused osalemiseks	Kommunikatsiooni kimbu valimine.
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 1-2 tundi õppeperioodi jooksul. Osalejate arv kimbus max 36.
Vajalikud õppematerjalid ja –vahendid	Õpipäeviku tarbeks üks vihik.
Muu korralduslik info	

Kursuse kirjeldus

Mis on tõde ja kuidas seda hinnata? Kas isiklikud uskumused on faktidest olulisemaks muutunud? Millised on levinumad loogikavead? Kuidas informatsiooniga manipuleeritakse? Miks on tähtis osata veenvalt argumenteerida?

Kriitiline mõtlemine on oskus, mida mitmed mõjukad tööturгу analüüsivad raportid (nt Maailma Majandusfoorum) peavad tulevikus hakkama saamiseks ühes olulisemaks. Kriitiline mõtlemine on aluseks isiklikele otsustele alates sellest, kelle poolt valimistel hääli anda, kuni selleni, millist tervisespetsialisti usaldada. See aitab analüüsida riske, hinnata alternatiive ja vältida emotsioonidel või ebausaldusväärset infot põhinevaid valikuid.

Aga kriitiline mõtlemine parandab ka suhtlemisoskust, muutes meie argumentatsiooni selgemaks ja veenvamaks. See aitab mõista teiste seisukohti, vältida väärsti mõistmist ja lahendada konflikte ratsionaalselt, mitte emotsionaalselt.

Kursuse ülesehitus on mänguline ja kaasav: st loenguid toimub vähe, selle asemel aga arutelud, väitlused, rühmatööd ja erinevad mõtteharjutused. Oluline osa on ka igapäevaelu ja aktuaalsete teemade analüüsimine – nt sotsiaalmeedia, reklaamid, poliitika, uudised.

Õpitulemused

Kursuse lõpuks õppija:

- selgitab, mis on kriitiline mõtlemine, miks see on igapäevaelus oluline ja kuidas seda teadlikult kasutada oma otsustes ning arvamuste kujundamisel;
- on analüüsinud enda ja teiste veendumusi, tuvastanud kinnituseelarvamusi, stereotüüpe ja grupimõtlemise mõjutusi;
- kirjeldab, kuidas hinnata erinevaid väiteid tervise valdkonnas ja eristada tõenduspõhist teadust pseudoteadusest ning kriitiliselt analüüsida alternatiivmeditsiini väiteid.
- selgitab, kuidas tuvastada demagoogiat, populismi ja loogikavigu poliitilistes sõnumites;
- on eristanud faktipõhist ja arvamuslikku infot ajakirjanduses ning analüüsinud sotsiaalmeedia mõju arusaamade kujunemisele.
- on harjutanud veenvat argumenteerimist ning teab selle oskuse tugevusi;
- on pidanud õpipäevikut ja seeläbi analüüsinud oma õppimist, arendanud eneseteadlikkust ja seostanud kursusel õpitud teemasid oma igapäevaelu kogemustega.

Õppesisu

	Teema	Õppevorm/tegevus	Tundide arv
SISSE- JUHATUS	Sissejuhatus kursusesse. Kriitilise mõtlemise olemus.	• Tutvumine. • Plaani ja hindamisjuhendi tutvustus. • Kokkulepete loomine. • Mis on kriitiline mõtlemine ja milleks seda vaja on?	2
INIMENE	Kinnituseelarvamused	• Eksperiment: tõendite kogumine rühmades erinevatele väidetele. • Mõiste defineerimine, näited. • Praktiline harjutus II: leia vastandlik seisukoht.	1
	Tõejärgne ajastu	• Rühmatöö: sotsiaalmeedia postituste emotsioonide analüüs. • Arutelu, kuidas emotsioonid takistavad ratsionaalset debatti. • Mõiste defineerimine, näited.	1

*Kursuse lõpetamise tingimused arutatakse grupiga läbi esimesel kohtumisel.
Kokkulepped on kirjas Stuudiumi päevikus õppeaine info all (hindamisjuhend).*

		Paaristöö: näited aktuaalsetest teemadest, kus isiklikud veendmused on olulisemad kui faktid.	
	Stereotüübid, grupimõtlemine, lihtsustav mõtlemine	- Liikumismäng: stereotüüpide kaardistamine - Eksperiment: massimõtlemise jõud - Rühmatöö: keerulise probleemi lahendamine lihtsalt vs kõiki osapooli ja asjaolusid arvestav. - Arutelu ja näited.	1
	Iseseisev töö: õpipäevik, isiklik kogemus	Vali üks õpitud teemadest (kinnituskalduvused, tõejärgsus, stereotüübid, grupimõtlemine, lihtsustav mõtlemine) ja analüüsi seda enda kogemusest, tuginedes näidetele ja eneserefleksioonile.	1
POLIITIKA	Demagoogia ja loogikavead	- Karikatuuri põhjal mõiste formuleerimine rühmades. Mis on demagoogia? - Loeng ja näited loogikavigadest. - Demagoogia bingo. - Arutelu.	1
	Iseseisev töö: õpipäevik, debati analüüs	Õpipäeviku täitmine paarides jälgides ühte debatti ning pannes kirja kõik demagoogilised võtted ja loogikavead.	1
	Populism	Rühmatöö: populistlikud loosungid.	1

		- Mõiste tähendus, ajalugu, näited. - Rühmatöö: kompleksete probleemide populistlik lahendus ja pressikonverentsi läbimäng.	
TERVIS	Iseseisev töö: õpipäevik, ettevalmistus järgmiseks tunniks	Ümberpööratud õpe - Arvamusfestivali paneeli kuulamine teaduspõhise ja alternatiivmeditsiini teemal.	1
	Teadus ja pseudoteadus	- Arutelu koduse töö üle. - Kuidas toimib teadus? - Mis on pseudoteadus?	1
	Tõenduspõhine ja alternatiivmeditsiin	- Rühmatöö: erinevate postituste/artiklite analüüs ja tõendite leidmine. - Mõisted, näited. - Ohukohad – arutelu.	1
	Külastusvisiit	Võimalusel klassiväline tund, selgumisel.	1
	Iseseisev töö: õpipäevik, eneserefleksioon	Külastusvisiidi järgselt analüüs (mida õppisin ja milliseid seoseid enda eluga saan tuua).	1
MEEDIA	Ajakirjanduse ja sotsiaalmeedia toimimine, fakt vs arvamus	- Paaristöö: ennustusmäng (erinevad meediatüübid). - Loeng: Eesti ajakirjandusmaastik. Ajairjaniku eetikakoodeks. - Individuaalne töö: fakti ja arvamuse eristamine artiklis. - Arutelu – miks on sotsiaalmeedia sõltuvusttekitav? Kuidas töötab	1

		algoritm? Mis on filtrimull? Isikliku algoritmi analüüs.	
	Valeinfo	- Eksperiment: postituste/piltide/videote näitamine. Vale või tõde? - Arutelu – kuidas kontrollida? - Näited Eesti inforuumist.	1
	Külastusvisiit	Võimalusel ühe ajakijanduse toimetuse külastamine.	1
	Iseseisev töö: õpipäevik, eneserefleksioon	Külastusvisiidi järgselt analüüs (mida õppisin ja milliseid seoseid enda eluga saan tuua).	1
ARGUMEN TEERIMINE	Argumenteerimise loogika. Argumenteerimine suhetes/sotsiaalmeedias	- Rühmatöö: vaidlused, mis ei viinud kuhugi. Lood. - Tugeva argumendi osad - paaristööna õigesse järjekorda ja näidete lisamine. - Paaristöö: tugevate argumentide moodustamine erinevatel teemadel. Paariline kontrollib argumendi loogilisust ja tugevust. - Arutelu – kuidas argumenteerivad inimesed sotsiaalmeedias? Vaatame häid ja halbu näiteid. Millist kasu toob argumenteerimisoskus suhetes?	1
	Väitlus praktikas	Praktiline läbimäng: väitluste korraldamine rühmades.	1
	Kokkuvõte ja tagasiside	Kursuse kokkuvõte. Mida õppisime?	1

		• Tagasiside ja edasised soovitused.	
--	--	--	--